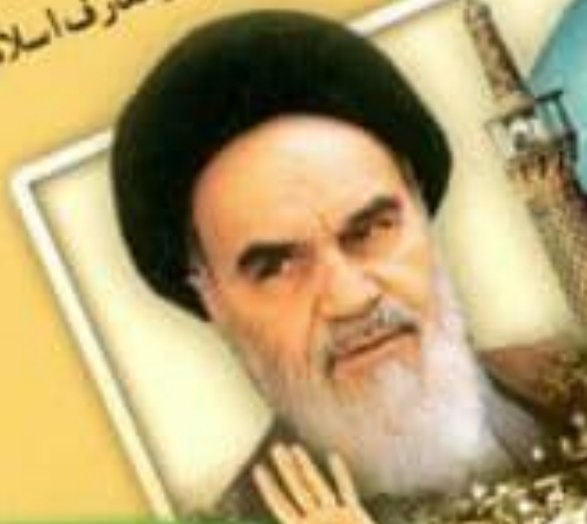

تفصیلات ایران

کلیه رشته ها

علوم و معارف اسلامی

به استثنای رشته های ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

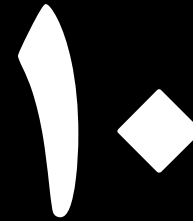
باید یازدهم
دوره دوم مت

به نام خدا

سقوط رضا شاه

تهیه و تنظیم از : احمد اسدی اقدام . مرنند (آذربایجان شرقی)

فهرست مطالب

گرایش رضا شاه به آلمان

جنگ جهانی دوم

اشغال ایران توسط شوروی و انگلیس در سوم شهریور ۱۳۲۰

برکناری و تبعید رضاشاه

کارنامه حکومت رضاشاه

سیاست اسکان اجباری ایل ها و عشایر (تخته قاپو) توسط رضاشاه

قرارداد نفت ۱۹۳۳ م. ایران و انگلستان

پیمان سعد آباد

هدف کلی از این درس

در این درس با موضوع های جنگ جهانی دوم، اشغال ایران، سقوط رضاشاه، و همچنین، کارنامه مختصری از دوران حکومت رضاشاه آشنا می شوید.

انتظار می رود پس از مطالعه این درس، با راهنمایی دبیر محترم درس تاریخ، ضمن تحلیل علت های سقوط رضاشاه، به نتایج حاکمیت استبدادی رضاشاه، تأثیر های آن بر تاریخ معاصر کشورمان و عبرت هایی که می توان از این دوران گرفت، پردازید.

گرایشی رضا شاہ بہ آلمان

گرایش رضا شاه به آلمان

▪ در سال های بعد از جنگ جهانی اول سیاست انگلستان نسبت به آلمان تغییر کرد.

▪ زیرا انگلستان و فرانسه از جانب حکومت کمونیستی شوروی بیشتر احساس خطر می کردند؛ بنابراین انگلیسی ها توسعه و تقویت آلمان نازی به رهبری هیتلر را برای مقابله با شوروی مناسب می دانستند.

▪ در چنین شرایطی بود که دولت انگلیس به حکومت رضاشاه اجازه داد تا مناسبات سیاسی و اقتصادی خود را با آلمان توسعه دهد.

▪ سطح روابط تجاری و صنعتی دو کشور به سرعت گسترش یافت و صدها کارشناس و تبعه آلمانی در ایران مشغول کار شدند.

بحران اقتصادی در آلمان

THE
TREATY OF PEACE
BETWEEN
THE ALLIED AND ASSOCIATED POWERS
AND
GERMANY,

احساس خطر انگلستان و فرانسه از توسعه و تقویت روابط آلمان با شوروی

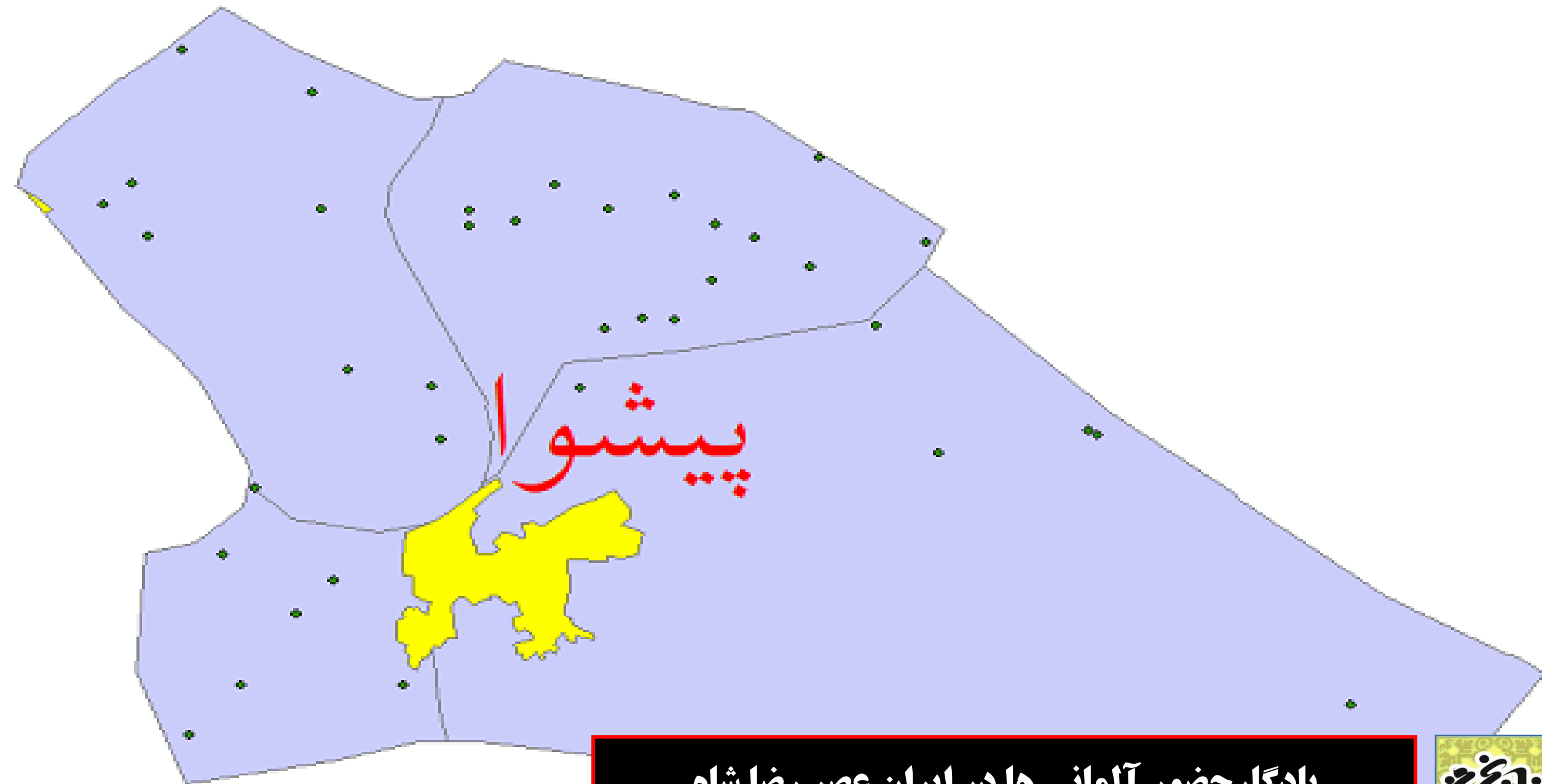
گسترش روابط تجاری و صنعتی آلمان و ایران

احداث خط آهن سراسرس به کمک کارگران آلمانی

یادگار حضور آلمانی ها در ایران عصر رضا شاه

نازی آباد

یادگار حضور آلمانی ها در ایران عصر رضا شاه

جنگ جهانی دوم

۱۹۳۹ - ۱۹۴۵

جنگ دوم جهانی

جنگ جهانی دوم

جنگ جهانی دوم با حمله برق آسای هیتلر به لهستان در شهریور ۱۳۱۸ / سپتامبر ۱۹۳۹ آغاز شد.

انگلستان و فرانسه و بعداً آمریکا نیز به آلمان اعلان جنگ دادند.

شوروی به دلیل امضای مخفیانه پیمان عدم تجاوز مشترک با آلمان، تقریباً دو سال اول جنگ از صحنه درگیری برکنار ماند.

دولت ایران با اعلام بی طرفی در آن جنگ، تأکید کرد به هیچ یک از طرف های جنگ اجازه نخواهد داد از خاک ایران عبور کنند.

جنگ جهانی دوم

در سال ۱۳۲۰ ش / ۱۹۴۱ م ارتش هیتلر ناگهان روانه مرزهای شوروی شد و به سرعت در خاک آن کشور پیشروی کرد.

پس از آن ایران به سبب موقعیت حسّاس خود مورد توجه متفقین قرار گرفت.

ایران مناسب ترین راه برای انتقال کمک های اقتصادی و نظامی انگلستان و امریکا به شوروی بود تا ماشین جنگی هیتلر را متوقف کند.

زیرا

احتمال تسلط آلمان ها بر چاه های نفت ایران و خاورمیانه، انگلستان را به وحشت انداخته بود.

از سوی دیگر

سنة التأسيس في باكستان

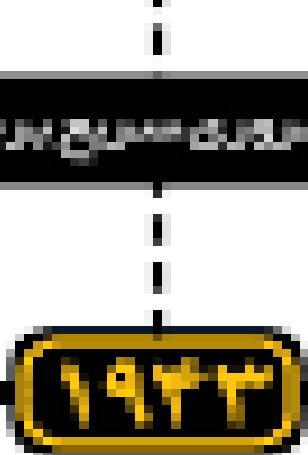
مجلس القوميات في باكستان
يؤيد فكرة استقلال باكستان
من بريطانيا العظمى
في 25 فبراير 1940

مجلس القوميات في باكستان
يؤيد فكرة استقلال باكستان
من بريطانيا العظمى
في 25 فبراير 1941

مجلس القوميات في باكستان
يؤيد فكرة استقلال باكستان
من بريطانيا العظمى
في 25 فبراير 1942

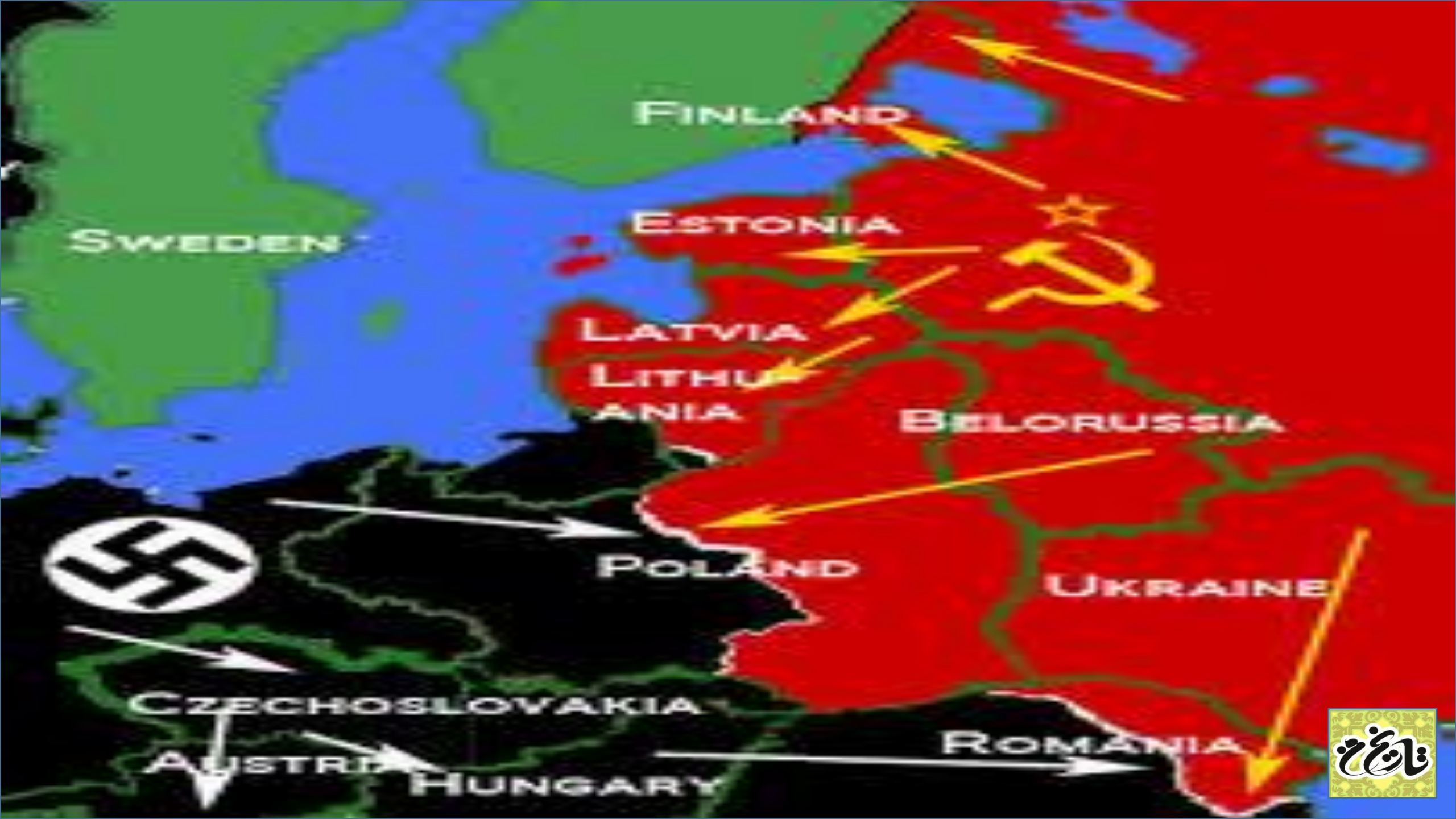
مجلس القوميات في باكستان
يؤيد فكرة استقلال باكستان
من بريطانيا العظمى
في 25 فبراير 1943

مجلس القوميات في باكستان
يؤيد فكرة استقلال باكستان
من بريطانيا العظمى
في 25 فبراير 1944

مجلس القوميات في باكستان
يؤيد فكرة استقلال باكستان
من بريطانيا العظمى
في 25 فبراير 1945

Demarcation line: Poland ~ 28 Sept 1939 (—)

حمله برق آسای آلمان و شوروی به لهستان در سال ۱۹۳۹

روزه سربازان آلمانی در ورشو بعد از تسلیم لهستان.
ورشو، لهستان، 28 سپتامبر 1939

اعلان جنگ
به آلمان

اعلان جنگ انگلستان ، فرانسه و آمریکا به آلمان

امضای پیمان عدم تجاوز مشترک بین شوروی و آلمان

رضا شاه و
هیتلر

اشکهایی که پس از
هر شکست میریزیم

همان عرقیست که

برای پیروزی

نریخته ایم

هیتلر

بیانیه رسمی

در این موقع که متأسفانه نائزۀ
 جنگ در اروپا مشتعل گردیده است
 دولت شاهنشاهی ایران با بهر جنب
 این بیانیه تصمیم خود را به اطلاع
 عموم میرساند که در این کارزار
 بیطرفمانده و بیطرفی خود را محفوظ
 خواهد داشت.

اعلام بی طرفی ایران در جنگ دوم جهانی

ست وزیر : جم

موسسه مطالعات و تحقیقات تاریخی
موسسه مطالعات و تحقیقات تاریخی

اشغال ایران در جنگ جهانی دوم

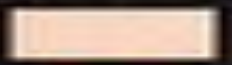

موقعیت استراتژیک ایران در ۱۹۴۱

مناطق تحت تسلط قوای متفقین

مناطق تحت تسلط قوای آلمان

پیشرفت ارتش انگلیس

پیشرفت ارتش آلمان

پیشرفت ارتش شوروی

جنگ جهانی دوم

نیرو هیتلر برای نفت باکو

احتمال تسلط آلمان بر چاه های نفت ایران و خاورمیانه

عقب نشینی ارتش سرخ از آذربایجان ایران

تهاجم نظامی شوروی و انگلستان به ایران

▪ تیر ۱۳۲۰ ، انگلستان و شوروی حضور اتباع آلمانی در ایران را بهانه کرده، خواستار اخراج آنان از ایران شدند و بعداً خواسته های دیگری را مطرح کردند.

▪ حکومت رضا شاه در شرایط سختی قرار گرفت.

شاهد پیروزی های مکرر آلمان در جنگ بود و هیتلر به رضاشاه قول داده بود در بهار ۱۳۲۱ سربازان او به ایران خواهند رسید.

از یک سو

در معرض هجوم نیروهای متفقین قرار داشت.

از سوی دیگر

اتحاد جماہیر شوروی

دریای مازندران

تهران

عراق

افغانستان

اصفهان

پاکستان

خلیج فارس

دریای عمان

نقشه حمله نیروهای متخاصمین ایران
شهر سرد ماه ۱۳۲۰ خورشیدی

اشغال ایران

حمله متفقدین به ایران

اشغال ایران

سرانجام در سوم شهریور ماه ۱۳۲۰ یادداشت هایی که به طور جداگانه تسلیم دولت ایران کردند.

چون دولت ایران در مقابل درخواست های آنان، سیاست مبهمی در پیش گرفته و در اخراج آلمانی ها اقدامی نکرده است، ارتش های شوروی و انگلستان وارد خاک ایران شده اند و مشغول پیشروی هستند.»

اعلام
داشتند:

استناد به حضور اتباع آلمانی برای اشغال ایران بهانه ای بیش نبود؛ زیرا آلمان تعداد محدودی مستشار نظامی و صنعتی در ایران داشت.

دره و نیروهای متسلطین

برهان

تسومر تلسهر نور 1320

اتباع آلمانی در ایران

آلمانی ها از ایران

حضور اتباع آلمانی ها در ایران ، بهانه تهاجم به ایران

اشغال ایران در شهریور ۱۳۲۰

در واقع اشغال ایران با هدف بی خطر ساختن خط تدارکاتی متفقین، از نظر آن ها، ضروری بود.

زیرا آن ها می توانستند تدارکات جنگی خود را از طریق راه آهن ایران به شوروی برسانند.

با ورود نیروهای بیگانه از شمال و جنوب ایران توسط نیروهای متفقین اشغال شد.

اشغال ایران در جنگ جهانی دوم

رساندن تدارکات جنگی به شوروی از طریق راه آهن ایران

پل ورسک ، پل پیروزی

تخریب راه آهن شوروی توسط آلمانی ها

تندیس شهدای سوم شهریور ۱۳۲۰، که ۴۸ ساعت در برابر نیروهای شوروی ایستادند

مزار
شهدای سوم شهریور
سال ۱۳۲۰
مرزبانی

پل آهنی
Iron Bridge
مزار شهیدان
شهدای شهریور ۱۳۲۰
Martyrs of the Martyrs

مقبره شهدای سوم شهریور ۱۳۲۰ (جلفا)

مزار شهدای سوم شهریور - جلفا

ERAN
Always
2008

ایران در جنگ جهانی دوم

بر کناری و تبعید رضاشاه

رضا خان
از سلطنت
برکنار شد

برکناری و تبعید رضاشاه

- ارتش نوین رضاشاه با استعداد یک صد و بیست هزار نفر و تجهیزات جنگی، در برابر هجوم نیروهای متفقین به ایران مقاومت زیادی نکرد.
- **زیرا آحاد ارتش** همانند سایر مردم ایران **اعتقادی به حکومت دیکتاتوری وابسته به بیگانه نداشت و** ظرف مدت شش روز، به کلی از هم پاشید.
- رضاشاه نیز توسط انگلیسی ها که روزی او را بر مسند قدرت نشانده بودند، از سلطنت برکنار و به جزیره «**موریس**» **در اقیانوس هند**، تبعید شد.
- اگرچه اشغال ایران توسط بیگانگان غرور ملی مردم میهن دوست ایران را جریحه دار کرد اما **سقوط دیکتاتور** وابسته به بیگانه آنان را **خرسند** نمود.

فروریاشی ارتش رضا خان

در برابر منتقدین

فوج امپریال پاکستان

ارتش نوین رضاشاہ ، مانند گلوله برفی ذوب شد

ارتش عظیم دو دقیقه‌ای!

آخرین روز مرداد ۱۳۲۰ در مانور ارتش، رضاشاه در حضور ولیعهد و دولتمردان، از مستشار فرانسوی دانشکده افسری پرسید: «این ارتش در برابر هجوم قوای بیگانه، چقدر مقاومت می‌کند؟» ژنرال فرانسوی فوراً جواب داد: «دو ساعت، قربان!» اطرافیان رضاشاه دور و بر ژنرال ریختند که چرا به اعلیحضرت چنین جوابی داده است. او در پاسخ گفت: «این را گفتم تا خوشحال شوند، و گرنه دو دقیقه هم نمی‌تواند.»

منبع: کتاب «از سید ضیاء تا بختیار»، نوشته مسعود بهنود، ص ۱۶۹

ارتش نوین رضا شاه

محمد رضا شاه پهلوی

تبعید شد

جزیره موریس در اقیانوس هند

جزیرہ موریس

تبعیدگاہ رضاشاہ

جزیرہ موریس

ویلاي رضاشاه در جزیره موريس

تبعید گاہ رضا خان ، جہنم سبز

رضا شاه در تبعید

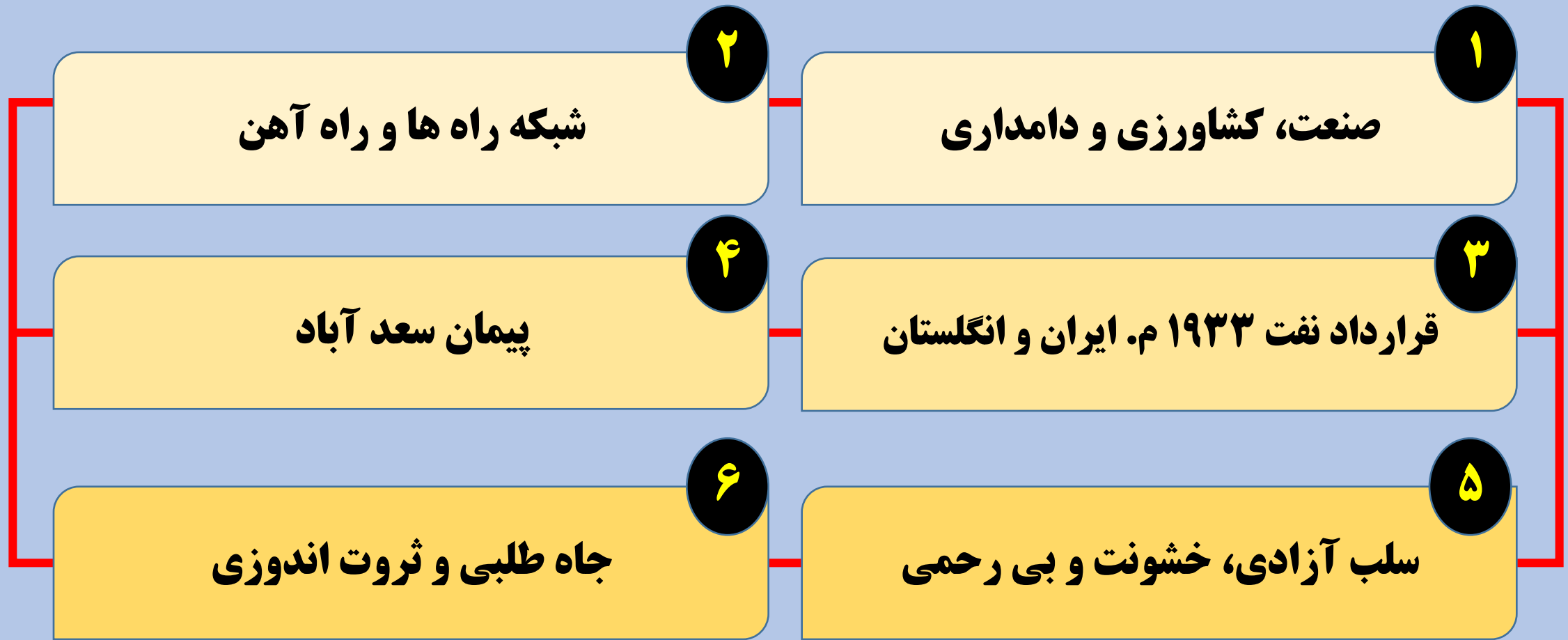

کارنامہ حکومت رضاشاہ

کارنامه سپاه

رضا خان

اقدامات رضاشاه (داخلی - خارجی)

صنعت، کشاورزی و دامداری

کارنامه رضاشاه در زمینه کشاورزی

- در دوران حکومت رضاشاه، برای ایجاد تحول در بخش کشاورزی، اقدام هایی نظیر **تأسیس دانشکده کشاورزی در کرج و وارد کردن ماشین آلات کشاورزی، صورت گرفت.**
- با این همه، توجه به **نظامی گری و ایجاد ارتش متحد الشكل** که از اولویت های حکومت رضاشاه و علاقه فردی او محسوب می شد، باعث شد که بخش های دیگر، از جمله کشاورزی و صنعت، از **تحرک و رونق طبیعی بازماند.**
- رشد غول آسای **حجم ارتش و نقش تعیین کننده نظامیان در صحنه های مختلف**، از جمله در عرصه های اقتصادی و سیاسی، و اختصاص **چهل درصد** از کل بودجه کشور به توسعه نظامی ، مانع از توجه لازم به **عمران و توسعه اقتصادی کشور شد.**
- علاوه بر این، **تصرف صدها هزار هکتار از زمین های مرغوب (اکثراً در خطه شمال) توسط شخص رضاشاه و رعایت نکردن حقوق دهقانان و کشاورزان، از انگیزه آنان برای تولید بیشتر کاست.**

تاسیس دانشکده کشاورزی کرج در دوره رضاشاه

وضعت گشاوردی در دوره رضاشاه

بازماندن کشاورزی از تحرک و رونق طبیعی در دوره رضاشاه بعثت توجه به نظامی گری

تصرف زمین های مرغوب توسط

رضا شاه

امضاء بانک	شرح
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...
بانک ملی ایران	...

تاریخ	مبلغ	شرح
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۴۷,۲۰۹/۴۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۸,۴۷۹/۷۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۶۵,۷۸۹/۱۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۷۷,۳۰۰/۰۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۹۴۳,۰۸۹/۱۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۲۵۰/۰۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۹۴۹,۵۸۹/۱۰	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۵۳۹/۵۵	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۱۱,۱۲۸/۵۵	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۱,۱۲۸/۵۵	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۱,۱۲۸/۵۵	...
۱۳۰۱/۰۱/۰۱	۱۰,۹۸۱,۱۲۸/۵۵	...

دفتر ثبت خرید املاک رضاخان

سیاستِ اسکان اجباری ایل ها و عشایر (تخته قاپو)

با سیاست اسکان اجباری ایل ها و عشایر (تخته قاپو) توسط رضاشاه که با هدف مهار قدرت سیاسی و نظامی آنان صورت گرفت، دامداری سنتی، به سرعت تخریب شد؛ بدون آنکه دامداری صنعتی جایگزین آن شود.

■ **تخته قاپو کردن : چادر**
نشینی را در مسکنی
جای دادن و او را از
بادیه گردی و جابجای
شدن به حضارت کشیدن

میں سے روسیوں : درود برفیہ و سگتہ خوانینی
پیرانہ سیرانہ تقیم شانہ ۱۳۰۴/۱۳۰۳

اعدام دسته جمعی عشایر در زمان رضا شاه

کارنامه رضا در زمینه صنعت

▪ در زمینه فعالیت های صنعتی، به ویژه با توسعه روابط ایران و آلمان، تعدادی کارخانه در کشور تأسیس شد.

▪ اما مشکل اساسی صنایع در آن زمان، وابستگی شدید به فناوری و نیروی انسانی ماهر خارجی بود.

▪ ماشین آلات صنعتی به مملکت وارد می شد، اما فکر ابداع و ساخت ماشین آلات توسط نیروی با استعداد ایرانی رواج نیافت.

در نتیجه ایران به واردکننده و مصرف کننده محصولات آلمان تبدیل شد

تاسیس کارخانه در کشور

وابستگی شدید صنایع به فناوری و نیروی انسانی ماهر خارجی

317 0215

MADE IN GERMANY

وارد شدن کالاهای آلمانی به ایران

ورود کارگران آلمانی به ایران

شبكة راه ها و راه آهن

بازسازی و تکمیل راه های زمینی

در ابتدای حکومت رضاشاه، راه های زمینی کشور بازسازی و یا تکمیل شد.

اگر چه هدف اصلی از این اقدام، ایجاد زمینه مناسب برای حرکت نیروهای نظامی به قصد سرکوب شورش ها و مخالفت های احتمالی بود، ولی موجب شد که حمل و نقل کالاها، در جاده ها، سریع تر انجام شود.

تکمیل و یا احداث راه شوسه (سواری رو)

افتتاح تونل کندوان

خیابان ولی عصر تهران ، طولانی ترین و قدیمی ترین خیابان تهران

سریع شدن حمل و نقل در جاده ها

جاده چالوس

احداث راه آهن سراسری

اقدام دیگری که در همان زمان (سال ۱۳۰۶) آغاز شد، احداث راه آهن بود.

▪ بسیاری از مورخان بر این عقیده اند که رضاشاه، راه آهن سراسری ایران را برای جلب رضایت انگلیسی ها، و تأمین مقاصد نظامی آنان احداث کرد.

▪ زیرا برای مثال، ایجاد راه آهنی که بندر ترکمن را به بندر امام خمینی (کنونی) متصل می کرد، در واقع هدفی جز ایجاد راهی سهل و آسان برای انتقال نیروهای انگلیسی از جنوب به شمال کشور نداشت.

▪ هدف های نظامی انگلستان ایجاب می کرد که در صورت پیشروی شوروی ها، بتواند به سرعت ، نیروهای خود را به شمال کشور منتقل کند.

▪ این راه آهن، از هیچ شهر اصلی در آن زمان، غیر از تهران عبور نکرد. درحالی که منافع اقتصادی ایران، مستلزم عبور راه آهن از بندرهای مهم و پیوند شهرهای بزرگ به یکدیگر بود.

@ancientworld

احداث راه آهن سراسری

پل ورسک

پل ورسک ، پل پیروزی

حک نام پهلوی روی ریل راه آهن

خط آهن سراسری در زمان رضاشاه

اتصال بندر ترکمن به بندر امام خمینی (کنونی)

راه آهن ناصری ۱۳۰۸

راه آهن سراسری ایران ، برای جلب رضایت انگلیسی ها و تامین مقاصد نظامی آنان

عبور نکردن راه آهن از هیچ شهر اصلی در آن زمان

قرارداد نفت ۱۹۳۳ م. ایران و انگلستان

قرارداد نفت ۱۹۳۳ م. ایران و انگلستان

OIL

قرارداد نفت ۱۹۳۳ م. ایران و انگلستان

- یکی از قراردادهایی که در دوران رضاشاه منعقد شد، **قرارداد نفت ۱۳۱۲ ش. / ۱۹۳۳ م.** بود که توسط **تقی زاده** امضا شد.
- این پیمان، بعد از لغو قرارداد «**داری**» بسته شد. انگلستان در سال ۱۹۳۳ م، به این سبب که مدت قرارداد داری در حال پایان یافتن بود، تقاضای تجدید آن را کرد.
- رضاشاه، با ظاهری **وطن پرستانه** و در واکنشی تند، **قرارداد را پاره کرد و اسناد آن را در آتش بخاری سوزاند.**
- او با این ظاهرسازی عوام فریبانه، زمینه را برای قرارداد جدید که به **مراتب ننگین تر از قرارداد سابق بود**، فراهم کرد و پس از بستن قرارداد ۱۹۳۳ م، دستور داد که هیچ کس و هیچ روزنامه‌ای، درباره آن سخن نگوید و مطلبی منتشر نکند.

به این ترتیب، پرونده آن، تا بعد از شهریور ۱۳۲۰، مسکوت ماند.

رضاخان ثروت ایران را در اختیار انگلیسی ها قرارداد

تقی زاده : رضا شاه مسئول مستقیم قرارداد ۱۹۳۳ است

حمل و نقل مواد نفتی در گذشته

شرکت نفت انگلیس و ایران محدود
ANGLO-IRANIAN OIL COMPANY LTD.

جشن لغو قرارداد داری در طهران

پاره کردن و سوزاندن اسناد قرارداد داری توسط رضاشاه

تمدید ۶۰ ساله قرارداد نفت جنوب

آتشی بر جان داری

لیلا ابراهیمیان / یکشنبه ششم آذرماه ۱۳۱۱؛ روزنامه اطلاعات در شماره فوق العاده خود مژده الغای امتیازنامه نفت جنوب را می دهد: «شوق و شمع مفرطی که بر اثر مژده الغای امتیازنامه نفت جنوب برای ما دست داده است، نتوانستیم این خیر بر جسته و مهم را تا فردا صبح بعهده تعویق اندازیم. امتیازنامه داری لغو شد... به پاس این عطیه بزرگ و از بین رفتن یک قرارداد موهن... مقتضی است تمام طبقات جشن بگیرند». یک روز قبل روزنامه اطلاعات نوشته بود: «به قلب من الهام شده است عن قرب امتیازنامه داری لغو می شود». همان شب رضاشاه در جلسه ای، وزیران خود را توییح کرده که چرا نتوانسته اند قرارداد بهتری با شرکت نفت انگلیس و ایران ببندند و با انداختن امتیازنامه داری در بخاری در میان شگفت زدگی وزیران، نامه الغای آن را دیکته می کند. روز یکشنبه وزارت دارایی اعلامیه لغو امتیازنامه را به «جکس» نماینده کمپانی نفت انگلیس و ایران در پنج بند ابلاغ کرد؛ در بخشی از این ابلاغیه آمده بود: «هر چه بر توسعه و بسط کمپانی افزوده شده، منافع ایران بیشتر تضییع گردیده است.» به تازگی ایران در لندن هم تلگراف می کنند، اما او این اقدام را خلاف منافع ایران جان کدمن، رئیس کمپانی انگلیس و

ایران از سفر امریکا صبر می کند.

قرن بیستم با امتیازنامه داری در سال ۱۹۰۱ آغاز شد و داری همیشه مخالفانی داشت؛ زمانی نیکولای دوم تزار روسیه، زمانی امریکا و بعد ایران؛ مدت ها بود که درباره لغو امتیاز داری می گفتند، از سال ۱۹۱۷ تا الغای آن در سال ۱۹۳۲؛ پانزده سال که حداقل سه رفته مذاکره میان انگلیس و ایران درباره آن انجام شد؛ نصرت الدوله فیروز، آر میتراس اسمیت و عبدالحمین تیمورتاش از سمت ایران و انگلیس هم به دنبال این بودند که خود را از شر مقررات ابهام آلود و نامساعد قرارداد داری برهانند. کدمن از زمان تاج گذاری رضاشاه توانسته بود در دل او خودش را جا کند و در نظرش وزنی و اعتباری یابد. روزی که شاه تاج بر سر می گذاشت کدمن از تجدیدنظر در قرارداد گفت و آن گفته بر دل شاه نشست؛ پیشنهاد ایران هم ۲۵ درصد سهم، یعنی واگذاری یک چهارم کل سهام کمپانی به ایران بود؛ همچنین ایران هم چون انگلیس دو مدیر در هیأت مدیره داشته باشد و آنها هم از حق و تو بر خوردار شوند. اگر چه انگلیس می خواست حقوق و اختیارات کمپانی صریح تر بیان شود، تضمین ها قطعی تر شده و قرارداد تمدید شود، اما تعلل می کرد. ایران عجول تر بود؛ تیمورتاش از روزنامه ها خواسته بود تا در قلع و دم داری بنویسند. هفتم تیرماه ۱۳۱۱ روزنامه اطلاعات قرارداد داری را سست، یک طرفه و بی بنیان خواند. روز بعد همین روزنامه با

اشاره به سخنرانی کدمن در ضیافت رؤسای کمپانی های نفتی در شیکاگو نوشت: «دنیا حاضر نیست حرف ناحساب گوش کند ولو اینکه مقید و پایبند به تعهدات و قراردادهای بین المللی باشد.» بیست و پنجم آبان ماه روزنامه ایران در سرمقاله خود از رضاشاه خواست امتیازنامه داری را لغو کند و سه روز بعد بار دیگر روزنامه اطلاعات مقاله ای با عنوان «الغای امتیازنامه داری» منتشر کرد. بالاخره هفته اول آذرماه ۱۳۱۱، رضاشاه در اعتراض به طرف انگلیسی و اینکه آنها به تعهدات خود کامل عمل نکرده بودند، قرارداد داری را آتش زد؛ دهم آذرماه الغای امتیازنامه داری به مجلس شورای ملی گزارش شد و مجلس به اتفاق آرا آن را تصویب کرد. پنج روز بعد از لغو قرارداد، چند فروند کشتی نظامی انگلیسی در اعتراض به اقدام دولت ایران در لغو پیمان داری اعزام شده و شرکت نفت انگلیس و ایران رسماً به الغای امتیازنامه واکنش منفی نشان می دهد. انگلیس اخطار کرد که اگر ایران تا یک هفته دیگر اعلامیه الغا را پس نگیرد موضوع اختلاف را به قید فوریت به دادگاه بین المللی لاهه ارجاع خواهد کرد. اما یک هفته بعد محمدعلی فروغی در پاسخ نوشت که الغای امتیازنامه امر داخلی است و دخلی به دادگاه بین المللی لاهه ندارد؛ اگر انگلیس به فشار و ارعاب ادامه دهد، ایران به شورای جامعه ملل شکایت خواهد برد. انگلیس فرصت از

■ جشن لغو قرارداد داری در طهران

فروردین ماه ۱۳۱۲ به تهران رسیدند. نمایندگان شرکت نفت انگلیس و ایران برای بحث در ساره پیش نویس قرارداد دورهم گرد آمدند ولی به نتیجه نرسیدند؛ قبل از ترک ایران، باید کدمن کاری می کرد؛ او روز چهارم اردیبهشت به دیدار رضاشاه رفت؛ آن روز هفدهمین سالروز تاج گذاری شاه بود. گفت و گوی کدمن و رضاشاه یا شاید فشار او باعث شد شاه میانداری کند و نمایندگان دو طرف بر سر اصول قرارداد توافق کنند. نهم اردیبهشت ۱۳۱۲ قرارداد جایگزین امتیازنامه داری به امضا رسید؛ قراردادی ۶۰ ساله. دو روز بعد کدمن راهی بغداد می شود و هفتم خرداد ۱۳۱۲ مهر تصویب مجلس شورای ملی پای قرارداد جایگزین امتیازنامه داری می نشیند.

دست نگذاشت و روز بیست و سوم آذرماه به شورای جامعه ملل شکایت کرد. حدود ۵۰ روز بعد، در نیمه بهمن ماه ادوارد بنش، قطع نامه ای را به شورای جامعه ملل پیشنهاد کرد که در آن از هر دو طرف دعوی خواسته شده بود سعی کنند اختلاف خود را با مذاکره مستقیم فیصله دهند. نفی زاده می گوید: وقتی موضوع تمدید قرارداد مطرح شد رضاشاه به «تحاشی و وحشت» گفت: «محال است؛ ابتدا ابتدا نمی شود. ما این همه در این مدت چهل سال لعنت کرده ایم به آن کسی که این امتیاز را داده، می خواهید شصت سال دیگر به ما لعنت کنند.»

یازدهم اسفندماه کدمن، فریزر و یانگ همراه پیش نویس قرارداد مورد نظرشان از لندن رهسپار بمبئی شدند و روز چهاردهم

پرفورمده قرار داد ۱۹۳۳ مسکو

ماند

کارگران در حین استخراج نفت

DRILLING AT (

پیمان سعد آباد

کاخ سعد آباد - تهران

پیمان سعدآباد

○ دولت انگلستان در سال های میان دو جنگ جهانی دامنه نفوذ و سلطه خود را بر منطقه مهم خاورمیانه افزایش داد.

○ این دولت به منظور جلوگیری از نفوذ و توسعه شوروی پیمان همکاری و دفاعی چهار جانبه ای را موسوم به پیمان سعدآباد بین کشورهای ایران، عراق، ترکیه و افغانستان منعقد کرد.

○ پیش از امضای پیمان سعدآباد، اختلافات مرزی ایران با سه کشور همسایه با حکمیت انگلستان به طور موقت حل و فصل شد. حکومت رضاشاه ناگزیر از، بخشیدن ارتفاعات کوه « آرارات » به ترکیه، بخش هایی از شرق ایران به افغانستان و چشم پوشی دولت ایران از حق حاکمیت خود بر « اروندرود » شد.

○ به همین سبب، برخی از مورخان معتقدند که رضاشاه به دلیل تعهدهایی که شخصاً به دولت انگلستان داشت، تمامیت ارضی ایران را نادیده گرفت.

کشورهای عضو پیمان سعدآباد

ایران ، عراق ، ترکیه و افغانستان / پیمان سعد آباد

رضا شاه و آقا تورک ، پیمان سعد آباد

تاریخ

طبق پیمان نامه سعدآباد حق کشتیرانی در اروندرود
به جز ۵ کیلومتر از آب های مقابل آبادان تا خط تالوگ
به عراق واگذار شد

اروندرود رفت

فایده

“

نکته مهم درباره این پیمان نامه اینکه ۴ سال
بعد در سال ۱۳۲۰ بریتانیا و شوروی ایران را
اشغال کردند و پیمان دوستی با همسایگان
به کار نیامد؛ در واقع اصلاً دوستی در کار نبود و همه این کارها
و پیمان نامه سعدآباد نقشه انگلیسی ها بود برای منافع خودشان
شاهد مدعا نیز اینکه عراق که متحد دائمی انگلستان بود اجازه داد
از خاکش برای حمله ارتش بریتانیا و اشغال ایران استفاده شود

کیلومتر مربع اراضی مرغوب شامل کوه آرارات کوچک
و دامنه ها و اراضی اطراف آن به ترکیه واگذار شد

آرارات ایران رفت

طبق توافق سعدآباد (دشت ناأمید) به مساحت ۳ هزار
کیلومتر مربع در شرق ایران به افغانستان واگذار شد

دشت ناأمید رفت

۲۳ مرداد ۱۳۵۰ اعلام استقلال بحرین از ایران و پایان
قرن ها حاکمیتی تاریخی ایران بر این جزیره است

انعقاد قرارداد ۱۳۵۱ ه.ش میان ایران و افغانستان درباره
حقابه رود هیرمند بود؛ این قرارداد پس از کسب

بخشش کوههای استراتژی آرارات به ترکیه

یکی از خیانت های مهمی که در زمان رضاخان به دلیل بی لیاقتی وی انجام شد واگذاری رشته کوههای مهم و استراتژی آرارات ایران به ترکیه بود . رضاخان در توجیه این خیانت می گفت:مهم نیست که این تپه از آن که باشد آنچه مهم است که ما با هم دوست باشیم !

دیدار رضا شاه با آتاتورک در ترکیه ، زمینه ساز جدایی بخشی از خاک ایران شد

TW

ارتفاعات آارات

بخشش اروند رود به عراق توسط رضاخان

در سال ۱۳۱۳ دولت عراق به منظور
جلوگیری از اعمال حاکمیت در اروند با
پشتیبانی انگلیس به جامعه ملل
شکایت کرد سر انجام با فشار انگلیس
در ۴ ژوئیه ۱۹۲۷ (۱۳ تیر ۱۳۱۶) قرارداد
تحمیلی حق کشتیرانی در سراسر شط
العرب به استثنای پنج کیلومتر آبهای
آبادان تا خط تالوک به دولت عراق
واگذار شد.

چشم پوشی دولت ایران از حق حاکمیت خود بر «اروند رود»

خیانت واگذاری رود هیرمند با دخالت انگلیس

با حکمیت مکماهون انگلیسی در سال ۱۳۲۳ و در نتیجه تغییر بستر رود هیرمند، «مسئله آب» برای نخستین بار در سیستان دو تکه شده مطرح می شود. شدت درگیری هایی که به دنبال این حکمیت و نتیجه آن در گرفت به اندازه ای بود که در ادبیات دیپلماتیک ایران از آن به «استخوان لای زخم» تعبیر کرده اند.^۱

در جریان حکمیت مکماهون، «میزان سهم آب ایران از رود هیرمند را بر خلاف رای گلداسمیت که موظف به رعایت آن بود به یک سوم تقلیل داد.»^۲

بخشیدن بخش هایی از شرق ایران به افغانستان ، طبق پیمان سعد آباد

سلب آزادی، خشونت و بی رحمی

سلب آزادی، خشونت و بی رحمی

- در دوران حکومت رضاشاه، **فعالیت های سیاسی** به کلی ممنوع بود و از **فعالیت تشکل های سیاسی** جلوگیری می شد.
- رضاشاه هیچ اعتقادی به **احزاب** نداشت و به همین دلیل تمام احزاب را منحل کرد. او به صراحت می گفت: «هر مملکتی رژیم دارد و رژیم ما یک نفره است.»
- در حکومت **رضاشاه**، منتقدان و مخالفان سیاسی به شدت سرکوب می شدند کسانی که برخلاف نظر او سخنی می گفتند و می نوشتند، سرنوشتی جز **تبعید، زندان، شکنجه و مرگ** نداشتند.

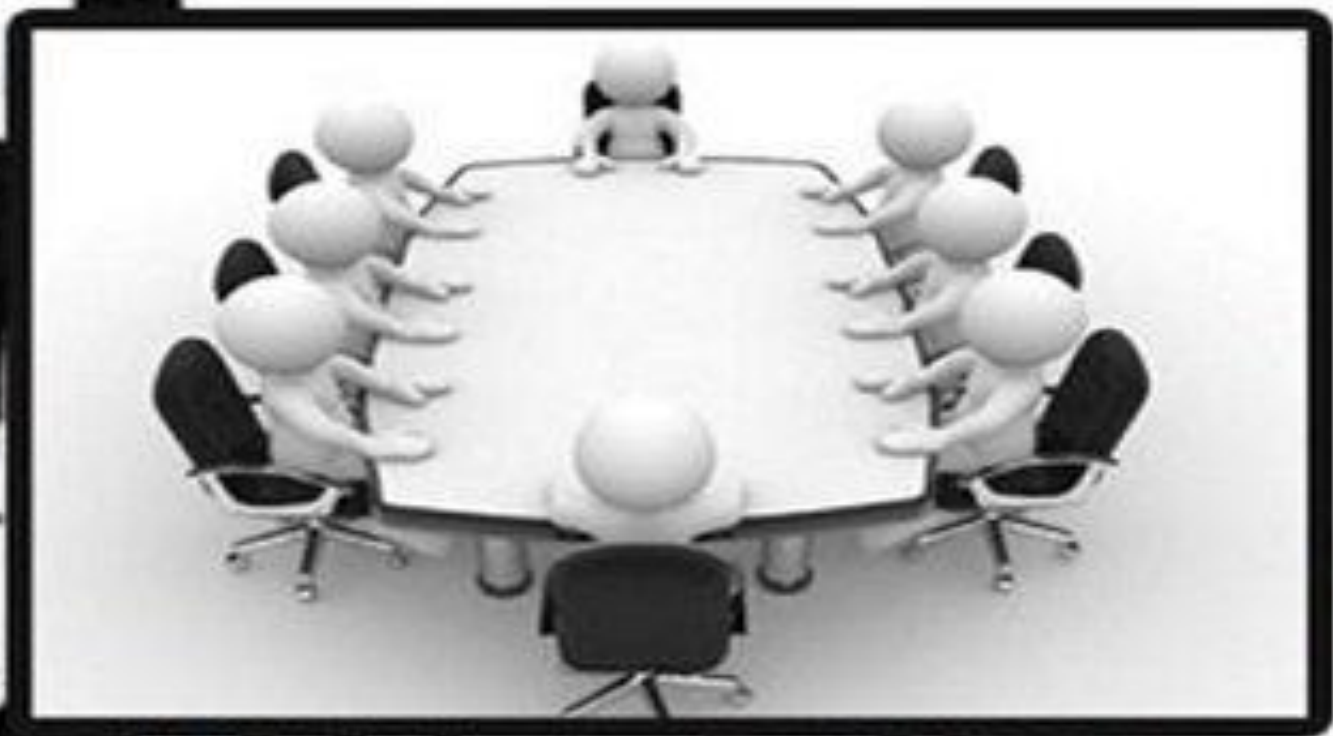

فعالیت

تشکل های سیاسی

ممنوع

انحلال تمامی احزاب سیاسی در زمان رضا شاه

انحلال تمامی احزاب سیاسی در زمان رضا شاه

دستگیری ، تبعید ، زندانی ، شکنجه و مرگ مخالفان در دوره رضاشاه

سلب آزادی، خشونت و بی رحمی

▪ رضاشاه حتی نسبت به دوستان و حامیان خود نیز با شقاوت و بی رحمی رفتار می کرد و با کمترین سوءظنی آنان را از بین می برد.

▪ اشخاصی مانند فیروز فرمانفرما، تیمورتاش و سردار اسعد بختیاری که نقش زیادی در به قدرت رسیدن و استحکام حکومت استبدادی او داشتند، سرانجام از مقامشان برکنار و روانه زندان شدند و در آنجا به قتل رسیدند.

گشته شد

علی اکبر تدین

کشته شد

تیمور تاش

جاہ طلبی و ثروت اندوزی

جہاں طلبی

ثروت اندوزی

جاه طلبی و ثروت اندوزی

- حاصل جاه طلبی ها و مال اندوزی های رضاشاه که با ترساندن و تهدید و زور همراه بود، ثروتی افسانه ای بود که او را تبدیل به یکی از ثروتمندترین مردان آن عصر کرد.
- بالغ بر یک میلیون هکتار زمین ، ده ها کاخ و ساختمان، هتل، شرکت، چندین کارخانه و مبلغ های ، بسیار هنگفتی پول در بانک های انگلستان و ایران، بخشی از ثروت او بود، که پس از شهریور ۱۳۲۰ آن ها را به فرزندش منتقل کرد.
- جنون جمع آوری ثروت و مال اندوزی، تنها به غصب زمین های مردم و برقراری انحصارهای فروش برنج، پنبه و گندم ختم نمی شد.
- بلکه اعتبارها و بودجه مملکتی و خصوصا درآمدهای نفت را، بدون هیچ حساب و کتاب، در اختیار خود درآورده بود و به میل و اراده شخصی، از آن ها استفاده می کرد.

شاه خوش انجمنها

@h

ثروت رضا پالانی از کجا بدست آمده بود؟

در مورد ثروت رضا شاه روایت‌های زیادی وجود داشت که بسیاری ثروت این موسس سلسله پهلوی را افسانه‌ای می‌دانستند و معتقد بودند دارایی‌های وی سر به فلک می‌سپارد و بعد از پایان دوران سلطنتش بسیاری علاقه داشتند که ببینند چه بلایی سر این همه ثروت آمده است.

۱. برابر بودجه دولت ایران!

«رضا شاه» در سخن و عمل کشور را ملک خود می‌دانست و بهترین زمین‌ها و پولهای مردم ایران را از آن خود کرد. بر اساس اسناد موجود در وزارت امور خارجه آمریکا، بدون احتساب حسابهای نیویورک، سوئیس و لندن، موجودی حسابهای بانکی «رضاشاه» حداقل ۲۰۰ میلیون دلار بود؛ یعنی ۱۰ برابر بودجه دولت ایران در سال ۱۳۰۴!

منبع: کتاب «تاراج بزرگ»، ص ۵۰ تا ۵۰

غاصب ۲۱۶۷ روستا!

«رضا شاه» در غصب املاک مردم سیری
نداشت و این موضوع مورد سوء
استفاده اطرافیان قرار می‌گرفت.
با احتساب متوسط هر خانوار، شمار
افرادی را که درآمدشان از تصاحب
زمین به جیب رضاشاه می‌رفت
بالغ بر **۲۵۴,۵۸۰** نفر بود.

برگرفته است: کتاب «مقاسد خاندان پهلوی»، صفحه ۲۲ و ۲۳

عجیب نیست که به رضاشاه لقب جانور
زمین خوار داده بودند. سال 1311 سفارت
انگلستان در گزارشی نوشته بود رضاشاه حرص
غریبی نسبت به زمین دارد، طوری که همه
خانواده‌ها را روانه زندان می‌کرد، مگر اینکه با
فروش املاکشان به وی موافقت کنند!

رضایپهلوی طی 16 سال سلطنت، توانست 44

هزار سند به نام خودش بزند به نقل از مورخان،

تقریباً تمامی مازندران و اراضی مرغوبش و

بخش‌های بزرگی از گرگان و گیلان متعلق به وی

بوده است.

زمین خواری های رضاشاد از مارندوان تا خوزستان

در این مقاله به بررسی زمین خواری های رضاشاد در استان خوزستان می پردازیم. رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است. این زمین ها در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به تصرف خود درآورد و به افسران و سواران خود بخشید. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

شماره	نام زمین	مساحت (هکتار)	محل
۱	زمین شماره ۱	۱۰۰	شهرستان مارندوان
۲	زمین شماره ۲	۲۰۰	شهرستان خرمشهر
۳	زمین شماره ۳	۳۰۰	شهرستان آبادان
۴	زمین شماره ۴	۴۰۰	شهرستان اهواز

رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

رضاشاه در سال ۱۳۰۴ خورشیدی به خوزستان تاخت و تاز کرد و زمین های زیادی را به تصرف خود درآورد. این زمین ها را به افسران و سواران خود بخشید و به زمین خواری های رضاشاد معروف شد. این زمین ها در استان خوزستان پراکنده است و در شهرستان های مارندوان، خرمشهر، آبادان و اهواز قرار دارد. این زمین ها در حال حاضر در اختیار دولت است و به زمین های ملی معروف است.

خسته نباشید

موفق و سر بلند باشید / احمد اسدی اقدم - مرند (آذربایجان شرقی)

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheman3